

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

**«Երեխայի իրավունքների պաշտպանության 2020 թվականի տարեկան ծրագրին և միջոցառումների ցանկին հավանություն տալու մասին»
ՀՀ օրենքի 42-րդ հոդվածի համաձայն ՀՀ կառավարության 2019թ. սեպտեմբերի 30-ի N1292-Լ արձանագրային որոշման իրականացման վերաբերյալ**

Հ/Հ	Միջոցառման անվանումը	Ակնկալվող արդյունքները	Վերստուգելի չափանիշ	Գրանցված արդյունքներ	Այլ նշումներ
1.	Երեխաների շուրջօրյա խնամքի ծառայություններ	Ապահովված է առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների իրավունքների և շահերի պաշտպանությունը	Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության համակարգի 6 մանկատանը կխնամվի 649 երեխա	Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության ենթակայության երեխաների շուրջօրյա խնամք իրականացնող բնակչության սոցիալական պաշտպանության ընդհանուր տիպի և հատուկ (մասնագիտացված) 5 հաստատությունում (մանկատուն) իրականացվում է առանց ծնողական խնամքի մնացած 577 երեխայի շուրջօրյա խնամքի, դաստիարակության ապահովումը, նրանց իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը: Մանկատներից երեքը հատուկ է՝ մասնագիտացված, որտեղ խնամվում է ծանր հաշմանդամություն ունեցող՝ կենտրոնական նյարդային համակարգի օրգանական և	Հիմք ընդունելով երեխայի՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքի իրացմանն ուղղված քաղաքականությունը՝ կանխարգելման ծրագրերի շրջանակում նվազել է հաստատություններում խնամք ստացող երեխաների թիվը:

				Ֆունկցիոնալ ախտահարումներով, բնածին և ձեռքբերովի մտավոր և ֆիզիկական խնդիրներով շուրջ 450 երեխա:	
2.	«Ը երեխաների խնամք և պաշտպանություն իրականացնող հաստատություններում խնամվող երեխաններին ընտանիքներ վերադարձնելու (բեռնաթափում)	Ապահովված է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխայի խնամքն ու դաստիարակությունը կենսաբանական ընտանիքում	Ծրագրի շրջանակում ընտանիք կվերադառնա 20 երեխա, կկանխարգելվի 369 երեխայի մուտքը հաստատություններ	2020 թվականի հունվարից պետության կողմից պատվիրակման միջոցով՝ 10 մարզերում և Երևան քաղաքում ոլորտային հասարակական կազմակերպությունների կողմից իրականացվում է «Ը երեխաների շուրջօրյա խնամք և պաշտպանություն իրականացնող հաստատություններում խնամվող և հաստատությունում հայտնվելու ռիսկի խմբում գտնվող երեխաների ընտանիք վերադարձնելու և մուտքը հաստատություններ կանխարգելելու ծառայություններ», ներառյալ «Կենսաբանական ընտանիք տեղափոխված և հաստատություն մուտքը կանխարգելված երեխաների ընտանիքների բնաիրային օգնության փաթեթի տրամադրում» ծրագիրը, որի շրջանակներում շահառու երեխաները և նրանց ընտանիքները ստանում են ծրագրի նպատակներից բխող ծառայություններ (մասնագիտական աջակցություն, սոցիալական աջակցություն՝ սննդի զամբյուղ և էլեկտրաէներգիայի փոխհատուցում, բնաիրային փաթեթ): Ծուրջ 618 երեխա ընդգրկված են ծրագրում: Հատկանշական է, որ կանխարգելվել է	Ծառայություն ստացած երեխաների թիվն ավելացել է՝ արտակարգ դրությամբ պայմանավորված ավելի մեծ թվով երեխաների աջակցելու անհրաժեշտությունից ելնելով:

				հաշմանդամություն և առողջական խնդիրներ ունեցող 34 երեխայի մուտքը շուրջօրյա խնամքի հաստատություններ: Ոլորտի քաղաքականությանը համաձայն՝ համակողմանի աշխատանքների արդյունքում շուրջ 22 երեխաներ վերադարձել են կենսաբանական ընտանիքներ:	
3.	Երեխաների շուրջօրյա խնամքի բնակչության սոցիալական պաշտպանության հաստատությունների 18-23 տարեկան շրջանավարտների համար բնակարանների վարձակալություն	Ապահովված է շրջանավարտների իրավունքների և շահերի պաշտպանությունը	Ծրագրի շրջանակներում աջակցություն կտրամադրվի 4 շահառուի	Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ մանկատան շրջանավարտները հնարավորություն են ունեցել բնակարանի գնման վկայագրի ձեռքբերման՝ վերջիններս նախընտրել են օգտվել իրենց տվյալ իրավունքից՝ հետևաբար անհրաժեշտություն չի առաջացել բնակարանի վարձակալության:	
4.	Երեխաների խնամքի ցերեկային ծառայությունների տրամադրում	Ապահովված է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված և հաշմանդամություն ունեցող երեխաների խնամքը կենսաբանական	Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված և հաշմանդամություն ունեցող 3277 երեխայի կտրամադրվեն ցերեկային խնամքի	2020 թվականից նախարարությունն ընդլայնել է ցերեկային ծառայությունների ծածկույթը՝ հանրապետության 20 խոշոր բնակավայրերում ծառայություններ պատվիրակելով հասարակական կազմակերպություններին: 2020 թվականի ընթացքում պատվիրակված հասարակական կազմակերպությունների կողմից նշված	

		ընտանիքներում	ծառայություններ և նրանց ընտանիքներին՝ սոցիալ-հոգեբանական ծառայություններ	ծառայությունը միջինում տրամադրվել է 2700 երեխայի: Պայմանավորված ՔՈՎԻԴ 19 համավարակով՝ ծառայությունները արտակարգ դրության ժամանակահատվածում տրամադրվել են հեռավար եղանակով: Ծառայությունն ունի նաև շարժական բաղադրիչ՝ ուղղված սպասարկելու այն համայնքների երեխաներին, որտեղ ծառայությունը տեղակայված չէ, սակայն աջակցության կարիք կա:	
5.	Երեխաների գիշերօթիկ խնամքի ծառայություններ	Ապահովված է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների իրավունքների և շահերի պաշտպանությունը	Նախարարության համակարգի երեխաների խնամքի գիշերօթիկ մեկ հաստատությունում կխնամվի 90 երեխա	«ՀՀ կառավարության 2019 թվականի հոկտեմբերի 31-ի N 1507-Ն որոշման համաձայն՝ 2020 թվականի հունիս ամսվա դրությամբ լուծարման ենթակա էր «Գյումրու Ֆրիտյոֆ Նանսենի անվան երեխաների խնամքի և պաշտպանության N 2 գիշերօթիկ հաստատություն» ՊՈԱԿ-ը, սակայն պայմանավորված խնամք ստացող երեխաների խնամքի ընդհատման ռիսկի կանխարգելումով և ծառայությունների շարունակականության ապահովման անհրաժեշտությամբ, ինչպես նաև հիմք ընդունելով այն հանգամանքը, որ ստեղծման ենթակա ընտանիքի աջակցության կենտրոնի տեղակայումը ենթադրվում է հիմնել մեկ շենքում՝ նպատակահարմարություն է	

				առաջացել լուծարման գործընթացի փոխարեն իրականացնել «Գյումրու քաղաքի երեխաների սոցիալական հոգածության կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին միաձուլման միջոցով նոր հաստատության ստեղծում (Որոշումն ընդունվել է սույն թվականի նոյեմբերի 26-ին): Նշված հաստատությունում ներկայում խնամք է ստանում 26 երեխա:	
6.	Թրաֆիքինգի և շահագործման, բռնության ենթարկված անձանց և երեխաների սոցիալ-հոգեբանական վերականգնողական ծառայություններ	Ապահովված է Թրաֆիքինգի և շահագործման, բռնության ենթարկված երեխաների սոցիալ-հոգեբանական վերականգնումը	Թրաֆիքինգի /շահագործման/ ենթարկված մինչև 32 անձի, այդ թվում երեխաների սոցիալ-հոգեբանական վերականգնողական ծառայությունների տրամադրում	Նախարարության ենթակայությամբ գործող ցերեկային աջակցություն տրամադրող կենտրոններում նշված պատճառով ամսական միջինում 25 երեխայի տրամադրվել է սոցիալ-հոգեբանական վերականգնողական ծառայություններ:	
7.	Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաներին ժամանակավոր խնամքի տրամադրման ծառայություններ	Ապահովված է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների իրավունքների և շահերի պաշտպանությունը	Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված 3-18 տարեկան 17 երեխայի կտրամադրվի մինչև 6 ամիս ժամկետով շուրջօրյա խնամք	«Երևանի «Զատիկ» երեխաների աջակցության կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը ցերեկային խնամքի բաղադրիչից զատ ունի նաև շուրջօրյա բաղադրիչ, որի շնորհիվ կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված 2-18 տարեկան 22 երեխայի տրամադրվել է մինչև 6 ամիս ժամկետով շուրջօրյա խնամք, կարիքահենք ծառայություն՝ նպատակ հետապնդելով	

			<p>խոչընդոտների վերացման արդյունքում՝ կանխել երեխայի և ընտանիքի երկարաժամկետ բաժանումը:</p> <p>Ժամանակավոր խնամքի տրամադրման ծառայությունների ընդլայնման նպատակով շրջանառության մեջ են դրվել Գյումրի և Կապան քաղաքներում երեխայի և ընտանիքի աջակցության կենտրոնների ստեղծմանն ուղղված իրավական ակտերի համապատասխան նախագծեր: 2020 թվականի նոյեմբերի 26-ին ՀՀ կառավարության N 1878 - Ն որոշմամբ հաստատվել է «Գյումրի քաղաքի երեխաների սոցիալական հոգածության կենտրոն» և «Գյումրու Ֆրիտյոֆ Նանսենի անվան երեխաների խնամքի և պաշտպանության N 2 գիշերօթիկ հաստատություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունները միաձուլման ձևով վերակազմակերպելու և «Շիրակի մարզի երեխայի և ընտանիքի աջակցության կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն ստեղծելու, գույք հետ վերցնելու և ամրացնելու, և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2019 թվականի հոկտեմբերի 31-ի N 1507-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության</p>	
--	--	--	--	--

				որոշման նախագիծը:	
8.	Երեխաների և ընտանիքների աջակցության տրամադրման ծառայություններ	Ապահովված է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայնված և հաշմանդամություն ունեցող երեխայի և նրա ընտանիքի սոցիալ-հոգեբանական վերականգնումը, երեխայի ներառումը հասարակությանը	Երեխայի և ընտանիքի աջակցության 6 կենտրոնում կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված 600 երեխայի և նրանց ընտանիքներին կտրամադրվեն սոցիալ-հոգեբանական ծառայություններ	Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաներին ցերեկային խնամքի ծառայություն տրամադրող 6 պետական հաստատությունների կողմից ծառայություն է մատուցվում 2-18 տարեկան շուրջ 600 երեխայի: Կենտրոնները ծառայություն են տրամադրում ոչ միայն երեխաներին, այլ նաև ընտանիքներին՝ ապահովելով սոցիալ-հոգեբանական օգնության, իրավական խորհրդատվության, ուսումնադաստիարակչական ծառայությունների, մասնագիտական կողմնորոշման, արվեստի միջոցով թերապիայի, օկուպացիոն թերապիայի (վերականգնողական վարժանքներով թերապիա) տրամադրումը, առաջնային բժշկական օգնության և սպասարկման տրամադրման, ժամանցի, ինչպես նաև սոցիալական ներառմանն ուղղված՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ միջոցառումների կազմակերպումը: Նշված բոլոր ծառայությունների նպատակն է երեխային և նրա ընտանիքին աջակցել՝ ապահովելով երեխայի՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքը: Քովիդ 19-ի պայմաններում, երբ	

				նշված հաստատությունները ծառայությունները տրամադրել են հեռավար եղանակով՝ բոլոր շահառու երեխաների ընտանիքներին երկշաբաթյա կտրվածքով տրամադրվել է սննդի զամբյուղ:	
9.	Երեխաների շուրջօրյա խնամքի բնակչության սոցիալական պաշտպանության հաստատություններում խնամվող դպրոցական տարիքի երեխաներին դրամական աջակցության տրամադրում	Ապահովված է առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխայի կյանքի հմտությունների ձեռքբերումը և ներառումը հասարակությանը	Մանկատներում խնամվող դպրոցահասակ՝ 7-18 տարեկան 86 երեխայի կտրամադրվի մանր ծախսերի համար նախատեսված գումար /գրպանի ծախս/	Երեխաների շուրջօրյա խնամք և պաշտպանություն իրականացնող պետական հաստատություններում խնամվող դպրոցում սովորող երեխաներին գրպանի ծախսերի համար, որպես դրամական աջակցություն, պետական բյուջեով նախատեսված միջոցների շրջանակներում յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվել է մանր ծախսերի համար նախատեսված գումար (գրպանի գումար) 75 երեխայի:	
10.	Կենսաբանական ընտանիքներ տեղափոխված երեխաների ընտանիքներին բնահրային օգնության փաթեթի տրամադրում	Ապահովված է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայնված երեխայի խնամքն ու դաստիարակությունը կենսաբանական ընտանիքում	389 երեխայի կենսաբանական ընտանիքների կտրամադրվի բնահրային օգնության փաթեթ	Միջոցառումն իրականացվել է «ՀՀ երեխաների շուրջօրյա խնամք և պաշտպանություն իրականացնող հաստատություններում խնամվող և հաստատությունում հայտնվելու ռիսկի խմբում գտնվող երեխաների ընտանիք վերադարձնելու և մուտքը հաստատություններ կանխարգելելու ծառայություններ» միջոցառման հետ համատեղ՝ ընդգրկելով	

				տվյալ միջոցառման բոլոր շահառուներին (կետ 2):	
11.	Երեխաների շուրջօրյա խնամքի բնակչության սոցիալական պաշտպանության հաստատությունների շրջանավարտներին միանվագ դրամական օգնության տրամադրում	Ապահովված է առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխայի ներառումը հասարակությանը	Մանկատների 4 շրջանավարտի տրամադրվի միանվագ դրամական օգնություն	Մանկատների 4 շրջանավարտի տրամադրվել է միանվագ դրամական օգնություն	
12.	Ինամատար ընտանիքում երեխայի խնամքի և դաստիարակությանն աջակցության տրամադրում	Ապահովված է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայնված և հաշմանդամություն ունեցող երեխայի խնամքն ու դաստիարակությունը ընտանիքում	Ինամատար ընտանիքներում խնամք կտրամադրվի առանց ծնողական խնամքի մնացած 94 երեխայի	Ինամատար ընտանիքում խնամք և դաստիարակություն է ստանում 78 երեխա, 58 ընտանիքում: «Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության «Աշխատանքի և սոցիալական հետազոտությունների ազգային ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2020 թվականին վերապատրաստվել են ինամատար ծնող դառնալ ցանկացող ևս 11 քաղաքացի: ՀՕՖ-ի երեխաների աջակցության կենտրոնի հետ կնքվել է հուշագիր՝ ինամատարության ինստիտուտի զարգացման նպատակով:	Դեկտեմբերին իրականացվել է ինամատար ծնող դառնալ ցանկացող անձանց 4-րդ դասընթացը, որի շրջանակներում վերապատրաստվել են ևս 10 ինամատար ծնող դառնալ ցանկացող անձինք: Հոգեզավակների թիվը փոփոխվել է

				Ձեռնարկվել են այլընտրանքային խնամքի նշված եղանակի բարեփոխմանն ուղղված մեծածավալ աշխատանքներ:	տարվա ընթացքում՝ կապված 18 տարին լրանալու պատճառով խնամատարության դադարեցման, ճգնաժամային խնամատարության ավարտի հետ: Այնուամենայնիվ, համագործակցության շրջանակներում ներդրվում են ջանքեր՝ մասնագիտացված խնամատարության զարգացման նպատակով, քանի որ խնամատար ծնող դառնալ ցանկացող անձինք հիմնականում նախընտրում են իրականացնել ընդհանուր երկարաժամկետ խնամատարություն:
13.	Մարդկանց թրաֆիքինգի և/կամ	թրաֆիքինգի և շահագործման ենթարկված անձանց և	Թրաֆիքինգի /երեխաների/ շահագործման/	Ֆինանսական (250 հազար) աջակցություն է տրամադրվել թրաֆիքինգի և շահագործման ենթարկված մեկ զոհի:	

	շահագործման զոհերին միանվագ դրամական փոխհատուցման տրամադրում	երեխաների սոցիալիոգեբանական վերականգնումը	զոհերին կտրամադրիվի դրամական փոխհատուցում		
14.	Երեխաների իրավունքների պաշտպանության համակարգի տարբեր կառույցների կադրերի մասնագիտական պատրաստման և վերապատրաստման իրականացում	Իրականացվելու է երեխաների խնամքի այլընտրանքային ծառայությունների համակարգի տարբեր կառույցների կադրերի մասնագիտական ուսուցում և վերապատրաստում	Վերապատրաստված մասնագետներ	ԱՄՆ ՄԶԳ-ի կողմից ֆինանսավորված Measure Evaluation ծրագրի հետ համագործակցության արդյունքում վերապատրաստվել են խնամակալության և հոգաբարձության մարմնի անդամներ, բոլոր մարզպետարանների և Երևանի քաղաքապետարանի ընտանիքի, կանանց, երեխաների իրավունքների պաշտպանության բաժնի մասնագետները, երեխաների շուրջօրյա և ցերեկային խնամք իրականացնող հաստատությունների մասնագետները: Վերապատրաստումներն իրականացվել են՝ մոնիթորինգ, գնահատում և կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների հաշվառման «Մանուկ» տեղեկատվական համակարգում տեղեկության հավաքագրում և վերլուծություն ուղղություններով: ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության Մասնագիտական կողմնորոշման և կարիերայի ուղղորդման կենտրոնի կողմից վերապատրաստվել են երեխաների շուրջօրյա խնամք և	

				<p>պաշտպանություն իրականացնող հաստատությունների 17 մասնագետներ՝ նոր գործիքակազմի ներդրման միջոցով մասնագիտական կողմնորոշման ուղղությամբ մասնագիտացված աշխատանքների իրականացման նպատակով:</p> <p>«Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության «Աշխատանքի և սոցիալական հետազոտությունների ազգային ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2020 թվականին 23 մասնագետ վերապատրաստվել է իրավահավասարության, խտրականության արգելքի դեմ թեմաներով, իսկ խոշտանգումների, անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքի թեմայով՝ 24 մասնագետ: Մինչև տարեվերջ կիրականացվի ավելի քան 70 մասնագետի վերապատրաստումներ (խնամատարություն, երեխաների իրավունքների պաշտպանության թեմաներով):</p>	
15.	Խնամակալության և հոգաբարձության հանձնաժողովն	Խնամակալության և հոգաբարձության հանձնաժողովների վերապատրաստված անդամներ,	Խնամակալության և հոգաբարձության հանձնաժողովների անդամների և համայնքների	ԱՄՆ ՄԶԳ-ի կողմից ֆինանսավորված Measure Evaluation ծրագրի շրջանակներում իրականացվել է խնամակալության և հոգաբարձության մարմինների ներկայացուցիչների վերապատրաստում՝	

	<p>երի անդամների, համայնքներում երեխաներին սոցիալական ծառայություններ տրամադրող մասնագետների, այդ թվում՝ դեպք վարողների ուսուցումների իրականացում</p>	<p>համայնքներում երեխաներին սոցիալական ծառայություններ տրամադրող վերապատրաստված մասնագետներ</p>	<p>համապատասխան ոլորտի աշխատակիցների 50 տոկոսի վերապատրաստում</p>	<p>տեղեկատվության հավաքագրման, վերլուծության և մոնիթորինգի թեմաներով: 14-րդ կետում նշված վերապատրաստումներում ևս ընդգրկված են խնամակալության և հագաբարձության մարմինները: Երեխաների իրավունքների պաշտպանության եռաստիճան համակարգի հստակեցումից հետո՝ կիրականացվի նաև խնամակալության մարմիններին վերապահված գործառույթների շրջանակներում վերապատրաստման դասընթացներ:</p>	
<p>16.</p>	<p>Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված /ԿԴԻՀ/ երեխաների տեղեկատվական բազայի տվյալների հիման վրա ՀՀ մարզպետարանների կողմից շուրջօրյա հաստատություն</p>	<p>Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների թվի նվազում</p>	<p>Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաներին ուղղված կանխարգելման ծրագրեր</p>	<p>Կանխարգելման ծրագրերը պետության կողմից պատվիրակված կազմակերպությունների կողմից իրականացնելիս սերտ համագործակցել են մարզպետարանների և Երևանի քաղաքապետարանի հետ, իսկ տեղեկատվական համակարգում ձևավորվել է առանձին բաղադրիչ՝ նշված կազմակերպությունների կողմից ցերեկային խնամքի ծառայություններ ստացող երեխաների տվյալների առանձնացման նպատակով: Միաժամանակ ձեռնարկվել են միջոցներ՝ համակարգում մնացյալ ծառայություններից օգտվողների վերաբերյալ</p>	

	<p>ներ երեխաների մուտքի կանխարգելման ծրագրերի մշակում և իրականացում</p>			<p>տեղեկատվության մուտքագրման հնարավորություն ստեղծելու համար:</p>	
<p>17.</p>	<p>Կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների տեղեկատվական համակարգի արդիականացում</p>	<p>Կենտրոնացված հաշվառման վերաբերյալ մշակված և ներդրված տեխնիկական նկարագրեր</p>	<p>Կենտրոնացված հաշվառման վերաբերյալ մշակված և ներդրված տեխնիկական նկարագրեր</p>	<p>ԱՄՆ ՄՁԳ-ի կողմից ֆինանսավորված Measure Evaluation ծրագրի հետ համագործակցության արդյունքում իրականացվել է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների հաշվառման «Մանուկ» տեղեկատվական համակարգի արդիականացում: Մշակվել են համակարգի միջոցով ոլորտի մշտադիտարկման նոր ցուցանիշներ: Համակարգում ներդրվել են տեղեկության հավաքագրման և վերլուծության նոր եղանակներ, որոնք մի շարք հնարավորությունների հետ մեկտեղ թույլ կտան ապահովել տրամադրվող ծառայությունների առավել հասցեականությունը: Ներկայում ընթանում է տեխնիկական լուծումների ապահովմանն ուղղված աշխատանքները, որի արդյունքում համակարգում կձևավորվի ներդրված մշտադիտարկման ցուցանիշներին համապատասխան տեղեկություն: ԱՄՆ ՄՁԳ D4I ծրագրի շրջանակներում կնքվել</p>	

				է համագործակցության հուշագիր, որով մեկնարկել է տեղեկատվական համակարգի արդիականացման մեծածավալ աշխատանքներ:	
18.	Հաստատություններ Երեխաների մուտքը կանխարգելելու, հաստատություններ ից երեխաներին ընտանիքներ տեղափոխելու գործընթացը խթանելու նպատակով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշումների նախագծերի ներկայացում Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի աշխատակազմ	Երեխաների խնամքի և դաստիարակության իրականացում ընտանիքներում	Ընդունված իրավական ակտեր	ՀՀ կառավարության 2020 թվականի ապրիլի 2-ի N 432-Լ որոշմամբ հաստատվել է Երեխայի՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքի իրացմանն ու ներդաշնակ զարգացմանն ուղղված 2020-2023 թվականների համալիր ծրագիրը և ծրագրի իրականացման միջոցառումների ժամանակացույցը:	